

vernietigd worden indien ze *tegenstrijdige redenen* bevat.

Eenzijds nemen hoven en rechtbanken over het algemeen aan dat een tegenstrijdigheid enkel kan leiden tot vernietiging indien deze tegenstrijdigheid in het dispositief zit. Deze rechtspraak beschouwt tegenstrijdige redenen dus niet als ‘tegenstrijdige bepalingen’ (zie H. VAN HOUTTE, K. COX en S. COOLS, “Overzicht van rechtspraak. Arbitrage (1972-2006)”, *TBH*, 2007/2, p. 152).

Anderzijds stellen sommige arresten dat een tegenstrijdigheid in de redenen gelijk staat aan een afwezigheid van redenen. Daarom lijdt een tegenstrijdigheid in de redenen dus net als een tegenstrijdigheid in het dispositief tot de nietigheid van de arbitrale uitspraak, zij het op een andere basis. Andere arresten zijn het daar dan weer niet mee eens (zie H. VAN HOUTTE, K. COX en S. COOLS, *l.c.*, p. 151-152).

In zijn arrest van 13 januari 2011 werpt het Hof van Cassatie een nieuw licht op deze problematiek. De eiser verweet het hof van beroep te Brussel dat het ten onrechte een tegenstrijdigheid had gelezen in de redenen van een arbitrale uitspraak. Het Hof van Cassatie wees dit middel af met de stelling:

“De rechter die een arbitrale uitspraak vernietigt, legt deze op onaantastbare wijze uit tenzij zijn uitlegging onverenigbaar is met de bewoordingen ervan. Het onderdeel dat het arrest niet verwijt de bewijskracht van de uitspraak die het vernietigt, te miskennen, komt op tegen de feitelijke beoordeling van het hof van beroep volgens welke ‘twee overwegingen’ van die uitspraak ‘kennelijk tegenstrijdig zijn’ en is niet-ontvankelijk.”

Hoewel in deze beslissing niet meer gelezen mag worden dan er staat, lijkt het Hof hiermee aan te geven dat ook een tegenstrijdigheid in de redenen van een arbitrale uitspraak kan leiden tot vernietiging. Het hof van beroep had zich immers bewust en uitdrukkelijk niet gebaseerd op het ontbreken van redenen, maar op een tegenstrijdigheid van de bepalingen van de uitspraak. De eiser in cassatie lijkt niet geargumenteed te hebben dat dit een fou-

tieve grondslag zou zijn. Het Hof spreekt zich hier in zijn antwoord op het eerste middel dan ook niet uitdrukkelijk over uit.

Het antwoord op het tweede middel maakt echter heel wat duidelijk en gaat nog een (aanzienlijke) stap verder. De eiser in cassatie argumenteerde dat – zelfs indien de tegenstrijdigheid in de redenen reëel zou zijn – zulk een tegenstrijdigheid in casu de wettigheid van het dispositief niet aantastte. De conclusie van de arbiters werd in zulk geval immers nog steeds voldoende ondersteund door de andere redenen van de arbitrale uitspraak. Het Hof wees ook dit middel af op basis van een enigszins merkwaardige redenering:

“De rechter bij wie een vordering tot vernietiging van een arbitrale uitspraak aanhangig is gemaakt, heeft, tenzij hij moet nagaan of die uitspraak strijdig is met de openbare orde, niet tot taak de wettigheid ervan te toetsen. Daaruit volgt dat indien de rechter oordeelt dat de redenen van de uitspraak tegenstrijdig zijn en de uitspraak vernietigt, hij niet dient na te gaan of zij niet om andere redenen dan die waartussen tegenstrijdigheid bestaat, gegrond blijft.”

Door zo te oordelen, koppelt het Hof aan de ‘*favor arbitrari*’ en de daaruit voortvloeiende rechterlijke terughoudendheid bij de toetsing van arbitrale uitspraken, een gevolg dat de kansen op vernietiging van een arbitrale uitspraak aanzienlijk verhoogt. Door deze beslissing zal immers *elke* tegenstrijdigheid in de redenen van een arbitrale uitspraak leiden tot haar nietigheid. Dit zal ertoe leiden dat nog meer arbitrageprocedures een staartje krijgen voor de rechtbank. Dit zal er ook toe leiden dat na dat gerechtelijk staartje heel wat geschillen van voor af aan moeten herbeginnen, en dat terwijl de uitkomst van de initiële arbitrale uitspraak misschien perfect verantwoord was.

Kristof Cox
Supervisor Commercial Law Deloitte
Vrijwillig medewerker K.U.Leuven

4. VERVOER/TRANSPORT

Rechtspraak/Jurisprudence

HOF VAN CASSATIE 7 JANUARI 2011

BESLAG EN EXECUTIE

Uitvoerend beslag op schip – Verdeling na beslag op

schepen – Aangifte van schuldvordering (art. 1661 Ger.W.) – Neerlegging ter griffie i.p.v. aangetekend schrijven – Geldig

Zaak: nr. C.08.0345.N

Artikel 1661 Ger.W. voorziet dat bij een verdeling na uitvoerend beslag op een zee- of binnenschip de schuldeisers binnen de drie maand ‘bij aangetekende brief aan

de griffie' aangifte moeten doen van hun schuldvoordring, op straffe van verval van hun rechten op de verkoopopbrengst. Het aangetekend schrijven strekt er enkel toe om de schuldeisers een bewijs te verschaffen dat zij hun vordering binnen de termijn hebben ingesteld, en is geen zelfstandig vormvereiste. Wanneer een schuldeiser zijn vordering niet opstuurt maar rechtstreeks neerlegt ter griffie, volgt het bewijs van tijdige neerlegging uit de datumafstempeling door de griffie. Dergelijke aangifte is geldig.

HOF VAN BEROEP GENT (14DE K.)
8 FEBRUARI 2011

BESLAG EN EXECUTIE

Bewarend beslag op schip – Vervreemding van het schip – Tegenstelbaarheid aan de beslaglegger – Beslag – Tegenstelbaarheid aan de nieuwe eigenaar

Zaak: nr. 2008/AR/1965

Op 14 en 15 juni 2007 werd bewarend beslag gelegd op vier zeeschepen, wegens onbetaalde leveringen van bunkers aan deze schepen. De beslagexploiten werden op 18 juni 2007 ingeschreven bij de Scheepshypotheekbewaring te Antwerpen.

Op 22 juni 2007 werd de verkoop van de vier schepen aan nieuwe eigenaars voorlopig geregistreerd in het Panamese scheepsregister, op basis van een 'Memorandum of Agreement' van 30 mei/1 juni 2007. Na het notarieel verlijden van de verkoopsakte werd de verkoop op 3 juli 2007 definitief geregistreerd in het Panamese scheepsregister, wat krachtens het Panamese recht terugwerkende kracht heeft tot op de datum van de voorlopige registratie (22 juni 2007).

De beslagconventie van 10 mei 1952 verleent de schuldeiser geen voorrecht of volgrecht. Er kan derhalve geen beslag meer worden gelegd indien het schip sinds het ontstaan van de schuldvoordring van eigenaar veranderd is. De nieuwe eigenaar, die zich beroept op de eigendomsoverdracht om zich te verzetten tegen het beslag, dient echter aan te tonen dat deze eigendomsoverdracht tegenstelbaar is aan de beslaglegger. De tegenwerpelijheid van zakelijke rechten op een schip wordt beheerst

door het recht van de vlaggestaat (art. 89 en 94, § 1, 6°, WIPR). Naar Panamees recht is de eigendomsoverdracht van een zeeschip slechts tegenstelbaar vanaf het moment van de definitieve overschrijving in het scheepsregister, met die nuance dat de tegenstelbaarheid terugwerkt tot op het moment van de voorlopige inschrijving. In casu was de eigendomsoverdracht van de schepen derhalve slechts tegenstelbaar aan derden vanaf 22 juni 2007, dit is na de beslagen.

De nieuwe eigenaars argumenteerden tevens dat de Belgische beslagen hen niet tegenstelbaar waren. De beslagconventie van 10 mei 1952 bepaalt dat de formaliteiten inzake het beslag en alle andere verwickelingen of proceduregeschillen naar aanleiding van een beslag beheerst worden door het recht van de staat waar het beslag gelegd werd (art. 6, 2.), dit is in casu het Belgisch recht. Naar Belgisch recht is een beslag dat ingeschreven werd bij de Scheepshypotheekbewaring te Antwerpen tegenstelbaar (art. 1472 e.v. Ger.W.). In casu werden de beslagen ingeschreven op 18 juni 2007, dit is vóór de datum waarop de eigendomsoverdracht van de schepen tegenstelbaar werd aan derden.

HOF VAN BEROEP ANTWERPEN (4DE K.)
31 JANUARI 2011

SCHIP EN SCHEEPVAART

Algemeen – Zeeschip – Begrip – Estuaire vaart – Geen zeeschip, noch in de zin van de beslagconventie 1952, noch in de zin van het LLMC-verdrag 1976

Zaken: nrs. 2009/AR/2199 en 2009/AR/2208

Een binnenschip, dat enkel sporadisch en dan nog onder zeer beperkte, strikte voorwaarden aan kustvaart mag doen (de zgn. 'estuaire' vaart), is geen zeeschip, noch in de zin van de beslagconventie van 10 mei 1952 en de artikelen 1467-1468 Ger.W. (arrest inzake 2009/AR/2199), noch in de zin van het LLMC-verdrag van 19 november 1976 (arrest inzake 2009/AR/2208).

Frank Stevens
Advocaat Roosendaal Keyzer